

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۳۰:۳۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳ صفحه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) صحیح (./۲۵) ب) غلط (./۲۵) ج) غلط (./۲۵)	درس ۴، ص ۳۸ درس ۸، ص ۷۶ درس ۱۲، ص ۱۰۹
۲	الف) ۲- حمورابی (./۲۵) ب) ۳- چندراگوپتا (./۲۵) ج) ۱- شی هوانگ تی (./۲۵)	درس ۴، ص ۳۷ درس ۵، ص ۴۵ درس ۵، ص ۴۷
۳	الف) کاخ تیسفون (./۲۵) ب) طاق بستان (./۲۵)	درس ۱۶، ص ۱۵۰ درس ۱۶، ص ۱۵۱
۴	الف) ۳- کشف رود (./۲۵) ب) ۱- سالنامه شاهان آشوری (./۲۵)	درس ۸، ص ۷۲ درس ۹، ص ۸۱
۵	الف) <u>عبادت و شکرگزاری</u> به درگاه خداوند (ذکر یک مورد کافی است). (./۲۵) ب) <u>شریف و آزاده</u> (ذکر یک مورد کافی است). (./۲۵)	درس ۱۲، ص ۱۱۶ درس ۹، ص ۸۰
۶	الف) تاریخ، علمی است که به مطالعه جنبه های مختلف زندگی انسان ها و جامعه ها در گذشته می پردازد (./۵) و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می کند. (./۵) ب) در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت (./۵) و شاعران و موسیقی دانان دوره گردی که به گوسان ها معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان ها را از حفظ برای مردم می خواندند. (./۵) درس ۱۵، ص ۱۳۸ (کلیدواژه: شاعران و موسیقی دانان - نقل داستان های ملی و پهلوانی ذکر هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)	درس ۱، ص ۲
۷	الف) کورش نه به دلیل سرزمین هایی که گشود، بلکه به خاطر شخصیت انسانی همواره تحسین و تکریم شده است. (./۵) در روزگاری که قتل و غارت و کشتار، روش معمول فرمانروایان و فاتحان بود، کورش با پرهیز از چنین رفتاری، شکل جدیدی از فرمانروایی را به جهان معرفی کرد. (./۵) (کلیدواژه: رفتار مدارا جویانه و انسانی کورش - پرهیز از قتل و کشتار ذکر هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.) ب) ۱- سواره نظام چابکی بود که در هنگام سواری تیراندازی می کرد و باعث از هم پاشیدن لشکر دشمن می شد. ۲- پیشینه صحراگردی شان بود که به آنان توانایی جنگیدن و تحمل مشقت را داده بود. ۳- سواره نظام سنگین اسلحه که مجهز به زره و کلاه خود بود. ۴- استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در سپاه دشمن ایجاد می کرد. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/۵) (کلیدواژه: سواره نظام چابک تیرانداز - پیشینه صحراگردی و تحمل مشقت - سواره نظام سنگین اسلحه - صدای طبل ذکر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)	درس ۹، ص ۸۴ درس ۱۱، صص ۱۰۶-۱۰۷

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶	
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۳ صفحه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
۸	<p>الف) آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری (ذکر یک مورد ۲۵/). تعلق می‌گیرد. و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به شمار می‌رفت. (۲۵/). اما اسپارت، جامعه‌ای نظامی‌گرا و جنگاور بود (۲۵/). که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه‌ای نداشت. (۲۵/).</p> <p>درس ۶، ص ۵۲</p> <p>ب) حکومت اشکانی به شکل غیرمتمرکز اداره می‌شد و اداره برخی از سرزمین‌ها و مناطق کشور به صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. شیوه غیرمتمرکز اداره حکومت اشکانیان، شیوه حکومت ملوک طوایفی نامیده شده است. (۵/). اما پادشاهان ساسانی ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور را تقویت کردند. در نتیجه این اقدام‌ها، از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد. (۵/).</p> <p>(کلید واژه: حکومت اشکانیان: غیر متمرکز - حاکمان محلی - ملوک طوایفی (ذکر دو مورد ۵/ تعلق می‌گیرد.) + حکومت ساسانیان: ایجاد تمرکز - حکومت مرکزی - کم شدن حکومت‌های موروثی (ذکر دو مورد ۵/ تعلق می‌گیرد.)</p>	۲	
۹	<p>الف) ۱- شناسایی و کشف (۲۵/). ۲- حفاری (۲۵/). (اگر ترتیب رعایت نشود ۲۵/ تعلق می‌گیرد)</p> <p>ب) ۱- سیاسی ۲- نظامی ۳- اقتصادی مخصوصاً تجاری ۴- انتقال اندیشه ۵- انتقال فرهنگ (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۲۵/).</p> <p>ج) پارسایی (۲۵/). و عفت (۲۵/).</p> <p>د) ۱- آیین کشورداری و فنون سیاست ۲- شیوه‌های عمرانی ۳- شیوه‌های اقتصادی و تجاری ۴- ساخت بناهای باشکوه ۵- ابداع هنرهای جهانی ۶- مدارا جویی فرهنگی و دینی (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۲۵/).</p> <p>درس ۳، ص ۲۴-۲۵</p> <p>درس ۱۳، ص ۱۲۰ و ۱۲۳</p> <p>درس ۱۲، ص ۱۱۴</p> <p>درس ۹، ص ۸۹</p>	۲	
۱۰	<p>الف - ۱- تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع ۲- استفاده از مهارت و استادی هنرمندان و معماران سرزمین‌های قلمرو تحت فرمان هخامنشیان ۳- ترکیب و تلفیق تجربه و سبک‌های هنری اقوام غیرایرانی با شیوه‌های بومی (ذکر یک مورد کافی است. ۵/).</p> <p>ب- وسعت قلمرو (۵/). (در صورتی که به هر کدام از موارد قدرت - شکوه و عظمت حکومت - گستردگی امپراتوری اشاره شد نمره کامل تعلق می‌گیرد.)</p> <p>درس ۱۶، ص ۱۴۳</p> <p>درس ۱۶، ص ۱۴۵</p>	۱	
۱۱	<p>بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.</p> <p>درس ۲، ص ۱۵</p>	۰.۵	
۱۲	<p>مهمترین پیامدهای کشاورزی عبارت‌اند از ۱- کشاورزان به منظور کاشت، داشت و برداشت محصول، از دوره‌گردی دست برداشتند و نخستین روستاها را به عنوان سکونتگاه‌های دائم ایجاد کردند. ۲- به دلیل تولید اضافه بر نیاز، عده‌ای فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزار سازی، سفالگری و پارچه‌بافی روی آوردند و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند. ۳- در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. (ذکر یک مورد کافی است.)</p> <p>(کلیدواژه: یک جانشینی و به وجود آمدن روستاها - تولید مازاد بر نیاز - تخصصی شدن کارها - شکل گیری تجارت - شکل گیری شهرها و تأسیس تمدن (ذکر یک مورد کافی است.)</p> <p>درس ۴، ص ۳۴</p>	۰.۵	

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳ صفحه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۳	آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نیست، بلکه تمام قلمرو گیتی را در برمی گیرد. (ذکر یکی از مواردی که خط کشیده شده است نمره کامل تعلق می گیرد.) درس ۱۴، ص ۱۲۸	۰.۵
۱۴	به زبان هایی گفته می شود که در دوران اسلامی (۲۵/.) به تدریج در مناطق مختلف ایران (۲۵/.) رواج یافتند. درس ۱۵، ص ۱۳۸	۰.۵
۱۵	۱- آنها قصد داشتند فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا رواج دهند. ۲- ساکنان آنها وظیفه داشتند از وقوع شورشهای احتمالی و هجوم طوایف کوچ رو جلوگیری کنند. ۳- از سوی دیگر، این شهرها زمینه گسترش فعالیت های تجاری با سرزمین های دور و نزدیک را فراهم می آوردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰.۵) درس ۱۰، ص ۹۱	۱
۱۶	۱- بخشی از آثار تاریخی کشف شده به موزه های اروپا و آمریکا انتقال یافت. ۲- این آگاهی ها کمک کرد تا سلسله های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد. ۳- کاوش های باستانشناسی و پژوهش های جدید همچنین نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته ای را بنیان نهاده بودند. ۴- تقسیم بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰.۵) (کلیدواژه: انتقال آثار تاریخی به موزه های اروپا و آمریکا- شناخت پادشاهی مادی تا ساسانیان - یکجانشینی ساکنان فلات ایران قبل از مهاجرت آریایی ها - تقسیم بندی جدید تاریخ ایران) درس ۷، ص ۶۵	۱
۱۷	۱- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان؛ ۲- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش های سیاسی؛ ۳- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود نابرابری های اجتماعی و اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب؛ ۴- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین های حاصلخیز آسورستان (بین النهرین)؛ ۵- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پرستش خدای یگانه و برابری و برادری فرا می خواند؛ ۶- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰.۵) درس ۱۰، ص ۹۸	۱
۱۸	عامل نخست، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. (۵/.) عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود. (۵/.) (کلیدواژه: تأسیس حکومت مرکزی قدرتمند - رسمیت یافتن دین زرتشتی) اشاره به هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد) درس ۱۲، ص ۱۱۱	۱
۱۹	در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، (۵/.) عوارض حمل و نقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می شد. (۵/.) اما اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان شدند. درس ۱۳، ص ۱۲۶	۱
۲۰	۱- حکومت ساسانی، این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد ۲- با این اقدام، دین و سیاست به هم گره خوردند. ۳- از یک سو، پادشاهان ساسانی به پشتیبانی کامل از دین رسمی پرداختند ۴- و از سوی دیگر روحانیان زرتشتی، قدرت و حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰.۵) درس ۱۴، ص ۱۳۳	۱

مصححین محترم لطفاً در تصحیح سوالات، توجه لازم به کلیدواژه ها داشته باشید. جمع نمره ۲۰

همکاران گرامی، خدا قوت، تمام موارد درخور اهمیت جهت نمره گذاری در راهنمای تصحیح نوشته شده است، خواهشمند است جهت رعایت عدالت آموزشی، اوراق دانش آموزان، صرفاً بر اساس راهنمای مذکور تصحیح و بازبینی شوند.
با سپاس از مساعدت همکاران بزرگوار